

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการทำงานเป็นที่ของอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางชติมา มาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-567-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT AND TEAMWORK OF NURSING
INSTRUCTORS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

MRS. CHUTIMA MALAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Education Program

Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-567-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการทำงานเป็นทีม
 ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
 โดย   นางชุตีมา มาลัย
 ภาควิชา   พยาบาลศาสตร์
                                      สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชุณิพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชุณิพันธ์)

 ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คิเรก ศรีสุโข)

ศูนย์วิทยุของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อกิตติมา มาลัย : ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการทำงานเป็นทีมของ
อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN
WORKING ENVIRONMENT AND TEAMWORK OF NURSING INSTRUCTORS, NURSING
COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 128 หน้า ISBN 974-631-567-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศึกษากลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของอาจารย์
พยาบาล ตัวอย่างประชากรในการวิจัยเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 1 ปี ขึ้นไปจำนวน
295 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน และการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรง
และความเที่ยงแล้ว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาลโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี และเมื่อ
พิจารณาแต่ละด้านคือ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย การทำงาน
ร่วมกัน การสร้างความคล่องตัวในการทำงาน อยู่ในระดับดี ส่วนด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และ
การร่วมกันทบทวนการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง
2. อายุ ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของอาจารย์
พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .24, .27$) ส่วนขนาดของกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับ
การทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล
3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร และสัมพันธภาพในกลุ่มอาจารย์
มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($r = .47, .63, .68$ ตามลำดับ)
4. ตัวแปรที่มีความสำคัญในการร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับคือ สัมพันธภาพในกลุ่มอาจารย์ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของอาจารย์
พยาบาลได้ร้อยละ 59.27 ($R^2 = .5927$)

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C686045 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD: TEAMWORK / WORKING ENVIRONMENT/ NURSING INSTRUCTORS

RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT AND TEAMWORK OF NURSING INSTRUCTORS, NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 128 pp. ISBN 974-631-567-6

This research was designed to study the teamwork of nursing instructors, nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, and to search for the variables that would be able to predict the teamwork of nursing instructors. The subjects consisted of 295 nursing instructors with at least one year experience selected by multi-stage random sampling. Research instruments, developed by the researcher, were working environment and teamwork questionnaires which were tested for the validity and reliability.

The major findings were as followed :

1. Mean scores of teamwork of nursing instructors were in the good level. When divided teamwork into six aspects : clear objectives and agreed goals, open communications, work co-operation, sound procedures, individual development, and regular review, the means of the first four aspects were at the good level, whereas those of the latter aspects were at the medium level.
2. There were positively significant relationships between age, experience, physical environment, leader behaviors, relationships among educators, and the teamwork of nursing instructors ($r = .24, .27, .47, .63, .68$ respectively) at the .05 level, but there was no significant relationship between group size and the teamwork.
3. Factors significantly predicted teamwork of nursing educators were relationships among educators, leader behaviors, physical environment, and experience at the .05 level. These predictors accounted for 59.27 of the variance. ($R^2 = .5927$)

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชูนิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และที่สำคัญที่สุดเป็นผู้ให้กำลังใจ และเป็นแรงผลักดันให้ก้าวไปข้างหน้า ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และระลึกถึงพระคุณของท่านอยู่เสมอ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติ และแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 15 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วนในการทำวิจัยนี้

การทำวิทยานิพนธ์นี้ให้ประสบความสำเร็จ คุณค่า ความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง สำหรับผู้วิจัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นมิได้หากไม่ได้รับความกรุณาจาก อ.ชอุรี เอ็นเปรม ในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล คุณแม่ ร.อ.ชัยณรงค์ และ ค.ญ. ศันติมา มาลัย ผู้เป็นที่รักและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณน้องชาย คุณวรวิทย์ จงเจริญ ที่ช่วยในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ คุณศิริรัตน์ จันทร์แสงรัตน์ รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีโอกาสเอื้อนามได้หมด ที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาก จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศันติมา มาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศันติมา มาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	110
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ประวัติผู้วิจัย.....	137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยพยาบาลแต่ละขนาด.....	53
2. ชื่อวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร และจำนวนตัวอย่างประชากร แต่ละแห่ง.....	55
3. คะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์น้ำหนักคะแนนรวม จำนวนรายชื่อและคะแนนในแต่ละด้าน ของแบบสอบถามการทำงานเป็นทีม ของอาจารย์พยาบาล.....	62
4. ผลการหาความเที่ยงของแบบสอบถามของข้อมูลทดลอง และข้อมูลจริง.....	63
5. จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การ ทำงาน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของกลุ่ม	70
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยคะแนนจริง และระดับของการทำงาน เป็นทีม ของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม.....	72
7. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการมี เป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและ โดยรวม.....	73
8. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผยของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม....	75
9. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ทำงานร่วมกันของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	76
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ สร้างความปลอดภัยในการทำงานของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและ โดยรวม.....	77
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ส่งเสริมการพัฒนาบุคคลของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	78
12. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ร่วมกันทบทวนการทำงานของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยพยาบาลแต่ละขนาด.....	53
2. ชื่อวิทยาลัยพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร และจำนวนตัวอย่างประชากร แต่ละแห่ง.....	55
3. คะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์น้ำหนักคะแนนรวม จำนวนรายชื่อและคะแนนในแต่ละด้าน ของแบบสอบถามการทำงานเป็นทีม ของอาจารย์พยาบาล.....	62
4. ผลการหาความเที่ยงของแบบสอบถามของข้อมูลทดลอง และข้อมูลจริง.....	63
5. จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การ ทำงาน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของกลุ่ม	70
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยคะแนนจริง และระดับของการทำงาน เป็นทีม ของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม.....	72
7. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการมี เป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและ โดยรวม.....	73
8. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผยของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม....	75
9. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ทำงานร่วมกันของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	76
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ สร้างความคล่องตัวในการทำงานของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและ โดยรวม.....	77
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ส่งเสริมการพัฒนาบุคคลของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	78
12. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีม ด้านการ ร่วมกันทบทวนการทำงานของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยคะแนนจริง และระดับของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ของอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม.....	80
14. จำนวน และร้อยละ ของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามระดับของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน.....	81
15. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ประสบการณ์การทำงาน และสภาพแวดล้อมในการ ทำงานกับการทำงานเป็นทีม ของอาจารย์พยาบาล.....	83
16. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ตัวแปรอิสระ 6 ตัว เป็นตัวพยากรณ์ และใช้คะแนนการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาลเป็นตัวแปรตาม.....	85
17. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปร ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การทำงาน เป็นทีมของอาจารย์พยาบาล.....	86
18. สัมประสิทธิ์ถดถอย ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการถดถอยพหุคูณ ที่ใช้ พยากรณ์การทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล.....	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 51

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย